

XIV Wojewódzki Konkurs Języka Polskiego
dla uczniów gimnazjów województwa świętokrzyskiego

Etap I - szkolny 25 listopada 2016

Kod ucznia:.....

Liczba uzyskanych punktów:

Drogi Uczniu,

przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 8 stron i zawiera 16 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Zespołowi Konkursowemu.
- Zadania czytaj uważnie, pamiętaj o wszystkich elementach polecenia.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem albo piórem.
- W pytaniach zamkniętych zakreśl kółkiem literę oznaczającą wybraną odpowiedź.
- W pytaniach otwartych będą oceniane tylko te odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscach do tego przeznaczonych.
- Nie używaj korektora. Jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.

Czas pracy:

60 minut

Liczba
punktów
możliwych
do
uzyskania:

44 pkt

Pracuj samodzielnie. Powodzenia!

I. NASZ RODOWÓD

ZIEMIA ŚWIĘTOKRZYSKA

Puszcza jodłowa

Stefan Żeromski

W uszach moich trwa szum twój, lesie dzieciństwa i młodości - choć tyle już lat nie dano mi go słyszeć na jawie! (...)

Przychodziły z siekierami podłe Austriaki, żeby ciąć głuche lasy, których nawet bury Moskal nie ważył się tykać. Lecz obroniła się dzika strona swymi wyrwami, kamienistością dróg, wąwozami górskimi z pieca na łeb, po których nawałnica swego czasu wody puszcza. Nie dosięgły Łysicy!

Przyszła znowu na swe miejsce Polska. Nie zamienili Moskale klasztoru Świętej Katarzyny na koszary konnicy, jak to było w ich planie, i nie przyłożył Austriak siekiery do korzenia lasów. Stoi oto wciąż dom boży. Widać ze wszech stron białą jego wieżę w dolinie fiołkowej od lasów, co z dala i z bliska ciągną ku niemu wielkimi pasmami. Jest jakoby zwornikiem, w jedność ujmującym wielorakie pustkowię. Oko przybiega z obszarów i spoczywa na jego białym kształcie, a wyrzeźbiony w żrenicy - zachowuje w sercu na zawsze.

Żyj wiecznie, świątnico, ogrodzie lilii, serce lasów! Przeminęły nad tobą czasy złe, zlane ludzką krwią. Ciągną inne, inne. Lecz któż może wiedzieć, czy z plemienia ludzi, gdzie wszystko jest zmienne i niewiadome, nie wyjdą znowu drwale z siekierami, ażeby ściąć do korzenia macierz jodłową na podstawie nowego prawa, w interesie jakiegoś handlu lub czyjegoś niezbędnego zysku. Jakie bądź byłoby prawo, czyjekolwiek by było, do tych przyszłych barbarzyńców poprzez wszystkie czasy wołam z krzykiem: nie pozwalam! Puszcza królewska, książęca, biskupia, świętokrzyska, chłopska ma zostać na wieki wieków, jako las nietykalny, siedlisko bożyszcz starych, po którym święty jeleni chodzi- jako ucieczka anachoretów, wielki oddech ziemi i żywa pieśń wieczności.

Puszcza jest niczyja - nie moja ani twoja, ani nasza, jeno boża, święta!

1. Do jakich wydarzeń z historii Polski nawiązują cytaty: 2 pkt
 - a. *Przychodziły z siekierami podłe Austriaki, żeby ciąć głuche lasy, których nawet bury Moskal nie ważył się tykać.*
.....
 - b. *Przyszła znowu na swe miejsce Polska.*
.....
2. Wypisz z fragmentu dwa przykłady apostrof. 2 pkt
.....
3. Jakie refleksje na temat przyszłości puszczy formułuje autor? 2 pkt
.....
.....
.....
4. W trzecim zdaniu tekstu znajdź frazeologizm i wyjaśnij jego znaczenie. 2 pkt
.....
.....
5. Wypisz z tekstu 2 pkt
 - a. trzy różne spójniki.....
 - b. trzy różne zaimki.....

POLSKA

Na dom w Czarnolesie Jan Kochanowski

Panie, to moja praca, a zdarzenie Twoje;
Raczyż błogosławieństwo dać do końca swoje!
Inszy niechaj pałace marmórowe mają
I szczerym złotogłowieм ściany obijają,
Ja, Panie, niechaj mieszkam w tym gniaździe ojczystym,
A ty mnie zdrowiem opatrz i sumnieniem czystym,
Pożywieniem ućciwym , ludzką życzliwością,
Obyczajmi znośnymi, nieprzykrą starością.

(zapis zgodnie z oryginałem)

6. Nazwij gatunek literacki, jakim jest utwór. 1 pkt
7. Znajdź i wyjaśnij dwa nawiązania do biografii autora utworu. 2 pkt
-
-
8. Wskaż, który opis rymów w utworze jest poprawny. 1 pkt
- a. nieparzyste, dokładne, żeńskie
- b. parzyste, niedokładne, żeńskie
- c. parzyste, dokładne, męskie
- d. parzyste, dokładne, żeńskie
9. Określ, jakie wartości nie są przedmiotem pożądania podmiotu mówiącego i co jest ilustracją tych wartości w wierszu. 1 pkt
-
-
10. Wskaż, jaki stosunek ma podmiot mówiący wobec ludzi hołdujących tym wartościom. 1 pkt
- a. Krytykuje ich.
- b. Zachowuje wobec nich dystans.
- c. Uznaje ich za nierozsądnych.
- d. Nie szanuje ich.
11. Wskaż w utworze po dwa nawiązania do 4 pkt
- a. religii chrześcijańskiej.....
-
- b. światopoglądu renesansowego
-

EUROPA

Stary Prometeusz Zbigniew Herbert

Pisze pamiętniki. Próbuje w nich wyjaśnić miejsce bohatera w systemie konieczności, pogodzić sprzeczne ze sobą pojęcie bytu i losu.

Ogień buzuje wesoło na kominku, w kuchni krząta się żona, egzaltowana dziewczyna, która nie mogła urodzić mu syna, ale pociesza się, że i tak przejdzie do historii. Przygotowanie do kolacji, na którą ma przyjść miejscowy proboszcz i aptekarz najbliższy teraz przyjaciel Prometeusza.

Ogień buzuje na kominku. Na ścianie wypchany orzeł i list dziękczynny tyrana Kaukazu, któremu dzięki wynalazkowi Prometeusza udało się spalić zbuntowane miasto.

Prometeusz śmieje się cicho. Jest to teraz jego jedyny sposób wyrażenia niezgody na świat.

12. Uzupełnij tabelę, w której porównasz, jak dany motyw został ukazany w micie, a jak w utworze Zbigniewa Herberta. 3 pkt

Motyw	...w micie	...w utworze współczesnego autora
buntu		
orła		
ognia		

13. Wybierz tezę, która najlepiej odzwierciedla wymowę utworu. 1 pkt
- a. Tekst przedstawia Prometeusza, który na starość pisze pamiętniki, aby utrwalić swój wizerunek wielkiego bohatera.
 - b. Jest to utwór o tytanie, który kiedyś aktywnie się buntował przeciwko boskiej władzy i cierpiał dla ludzi, dlatego teraz słusznie zaznaje uroków codziennego, spokojnego życia.
 - c. Prometeusz nie został ukazany jak wielki dobroczyńca ludzkości, ale przeciętny człowiek, który w podeszłym wieku potrafi umiejętnie korzystać z tego, co osiągnął w młodości.
 - d. Prometeusz zachował nawet na starość buntowniczą naturę i protestuje aktywnie przeciw złu świata, co wyraża cichym śmiechem.
14. Do podanego zdania pojedynczego dopisz zdanie składowe tak, aby powstało 2 pkt
- a. zdanie złożone podrzędnie okolicznikowe przyczyny.

Pisze pamiętniki,.....

- b. zdanie złożone podrzędnie okolicznikowe przyzwolenia.

Pisze pamiętniki,.....

15. Uzupełnij tabelę, wpisując przykłady utworów z literatury europejskiej (poza literaturą polską).

4 pkt

Lp.	Autor	Tytuł	Rodzaj literacki	Gatunek literacki
1.				epos
2.	Karol Dickens			
3.		„Skąpiec”		
5.			dramat	

II. TO MOJA PRACA...- wypowiedź pisemna

16. **Wielkie szczęście, straszny pech...**

Ułóż opis sytuacji połączony z opisem pozytywnego lub negatywnego przeżycia wybranego bohatera literackiego. Przedstaw punkt widzenia bohatera, stosując narrację pierwszoosobową. Postaraj się, aby treść pracy była interesująca, a język dostosowany do wybranej postaci.

Napisz swoją pracę na minimum 1,5 strony tekstu. Pamiętaj, że skreślenia nie są wliczane w objętość tekstu. Za pracę możesz uzyskać 14 punktów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS